

Nieuwsbrief 2016

Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Foto gemaakt in Tandjong Priok op 28 juli 1917
uit een fotoalbum uit 1917.

Alles over de Traditiekamer MLD
vindt u op onze website
www.traditiekamerMLD.nl

Donateursdag 2016 - woensdag 12 oktober

Van de voorzitter

“Ze zijn hem niet vergeten!” constateerde de weduwe van een in de jaren '60 verongelukte marinevlieger spontaan tijdens de stijlvolle ontvangst door Commandeur Gerhard Polet (Cdt DHC) en stafpersoneel van de CZSK in de Traditiekamer. Op verzoek van de nabestaanden van de slachtoffers van een tweetal vliegongevallen werd onlangs voorlichting gegeven over een tweetal “cold cases”. Alle nabestaanden waardeerden de openheid en het betoonde begrip zeer en waren onder de indruk van de professionele toelichting aan de hand van de ongevalsrapporten door Wilfred Muilwijk. De sfeer in de Traditiekamer en het zien van de naam van hun dierbaren in de Gedenkrol MLD leidde tot voornoemde uiting. En dat gaf een goed gevoel.

Daags daarna werd in een soortgelijke setting postuum het Nieuw-Guinea kruis uitgereikt aan de weduwe van een oud-MLDer.

Dit soort bijeenkomsten - die vaker voorkomen - bevestigen dat “de Traka” meer is dan een museum, maar door zijn ambiance, het archief, de bibliotheek en vrijwilligers met vaak specialistische kennis ook een kenniscentrum is voor de historie van de Marine Luchtvaartdienst. En steeds vaker fungeert als aanspreekpunt voor **MLD-veteranen**, die door ons samen met de 320-vereniging in de stichting MiLu worden vertegenwoordigd. Met de voorzitter van de 320-vereniging (Henk van de Beek) heb ik goed contact zodat wij met een tong spreken en goed samenwerken. Eendracht versterkt immers het MLD-specifieke geluid.

Om voor bepaalde activiteiten subsidie te verkrijgen willen wij graag weten wie van u veteraan of postactief is. Ook voor postactieven (oudgedienden, zowel burgers als militairen) die meer dan 12 jaar in dienst zijn geweest kan tegenwoordig subsidie worden aangevraagd. Dit kunt u opgeven met het speciale formulier dat u los bij deze Nieuwsbrief aantreft of via de website. Wij verzoeken u dringend hieraan mee te werken. **Niet uitstellen: meteen invullen en opsturen!** “Kassa voor de Traka”, want er ligt een dure tijd in het verschiet.

Bij de **dodenherdenking op 4 mei j.l. te Soesterberg** heeft de Commandant Luchtstrijdkrachten Lt-gen. Schnitger de aandacht gevestigd op de gevallen van de maritieme militaire luchtvaart. De indrukwekkende zuilengalerij met daarop ook alle slachtoffers van de MLD in de voorbije eeuw getuigt daar dagelijks van. Een bezoek aan het vrij toegankelijke terrein is een aanrader en prima te combineren met een bezoek aan het Nationaal Militair Museum of een wandeling over de voormalige vliegbasis, de bakermat van de militaire luchtvaart. In zijn speech lichtte de CLSK de namen uit van de gebroeders Limbosch, die beiden tijdens de Tweede Wereldoorlog in dienst van de MLD sneuvelde. Hun familie vernam dit pas na afloop van de oorlog. Wie dit indrukwekkende verhaal wil lezen verwijst ik graag naar de speech van de generaal op onze website.

Daar vindt u ook de recent bijgewerkte digitale versie van de Gedenkrol MLD, want nog steeds worden er mondjesmaat nieuwe gegevens ontdekt. Volgend jaar ligt er een nieuw, ingebonden exemplaar in de gedachtenisruimte.

Het thema voor het **eeuwfeest van de MLD** is **“varen en vliegen eeuwig verbonden”**. Op **vrijdag 15 september 2017** is er een ceremoniële herdenking van de slachtoffers die in de afgelopen eeuw bij de MLD vielen, gevolgd door een **grote MLD-reünie**. Het is de bedoeling op deze dag een flink aantal toestellen te tonen die bij de MLD in gebruik zijn geweest. Aansluitend vindt op zaterdag 16 sept. de Heldair Show Maritiem plaats. Het **jubileumboek “Een eeuw MLD”** wordt gepresenteerd op 18 augustus 2017, de officiële verjaardag van de MLD. Voor donateurs zal dit boek met korting beschikbaar zijn. Volgend jaar wordt ook herdacht dat 75 jaar geleden op 27 februari 1942 de **Slag in de Javazee** plaatsvond. Over de rol van de luchteenheden bij deze slag bestaat nog steeds discussie. Aan de hand van onder andere recent ontsloten Japanse bronnen heeft Kees Leebeek hierover een interessant artikel geschreven dat binnenkort zal verschijnen. Zijn conclusies worden natuurlijk meegenomen in het boek “een eeuw MLD” waarvan hij een van de auteurs is. Bovendien is hij bereid gevonden over dit onderwerp een lezing te houden tijdens de **donateursdag op 12 oktober** a.s.

Rond de jaarwisseling heeft Pieter Post zijn functie als penningmeester overgedragen aan Inge Peters-Prey. Velen kennen haar nog als Hoofd bedrijfsadministratie van de Kooy en daarvoor als meteo-officier op Valkenburg. Pieter heeft deze functie ruim tien jaar met verve vervuld maar ook veel bijgedragen aan andere activiteiten van de Traka. Wij zijn daarom ook heel blij dat hij aanblijft als vrijwilliger.

Wat onverwacht moeten wij binnenkort wegens gezondheidsredenen helaas afscheid nemen van onze stille kracht Danny van Stigt Thans. Hij is maar liefst twintig jaar vrijwilliger geweest. Slechts weinigen kunnen hem dat nazeggen! Hij heeft in die periode een indrukwekkende hoeveelheid gegevens verzameld over luchtvaarders uit de vooroorlogse periode. Wij zijn Danny heel dankbaar voor al dat monnikenwerk en nemen van hem in het bijzijn van alle vrijwilligers op gepaste wijze afscheid.

De uitbreiding van de Kramer-hal met extra ruimte voor onze Lynx vordert ge-staag. Achter de schermen wordt hard gewerkt om de museale collectie te registreren en te presenteren middels het “Zijper Collectie Beheers Systeem”, speciaal ontworpen voor kleinere musea. Met dit systeem wordt het mogelijk de gehele **collectie online** te bekijken. Het is een hele klus om de website te “vullen”, omdat alle honderden objecten goed gefotografeerd en nauwkeurig beschreven moeten worden.

De reeds geplaatste objecten zijn sinds kort te bekijken via onze website: klik in de bovenbalk op “collectiebeheer”, vervolgens de link “www.marineluchtvaart.nl” en daarna het gewenste voorwerp uit de catalogus (evt. dubbelklik voor een vergroting). Kijk bv. eens naar het Goerz bommenrichttoestel, een heel bruikbaar instrument dat tijdens een rondgang door de Vreedehal gemakkelijk aan de aandacht ontsnapt. Het lijkt wel wat op een driftmeter, maar een beetje waarnemer weet beter. Binnenkort verschijnt op onze website een artikel van de hand van KolKLu b.d. drs Anne Tjepkema over de in NL toegepaste bommenrichttoestellen tot 1945 worden gebruikt, waaronder de Goerz. Aanbevolen!

Onlangs konden wij voor de bibliotheek voor een schappelijke prijs een zeldzaam **MLD-lesdictaat** aankopen uit de de beginjaren van de MLD op de Kooy. Hierover kunt u elders in deze Nieuwsbrief meer lezen, evenals over een bijzonder **fotoboek** uit de nalatenschap van een van de eerste KNIL-vliegers uit dezelfde periode. Een bijzonder verhaal, want er staan ook twee marine-officieren op de foto's. De vraag is wie dat zijn. Kunt u ons helpen? Degene die ons als eerste aan hun naam weet te helpen ontvangt als beloning het (nog uit te geven) boek “Een eeuw MLD”! Over boeken gesproken: sommige oud-collega's schrijven een boek over hun belevenissen in de MLD/marine. Wij ontvangen daarvan vanzelfsprekend graag een exemplaar voor onze bibliotheek, en plaatsen de gevens op onze website. Er staan momenteel twee boeken op, maar er zijn er vast veel meer.

Het laatste nieuws over activiteiten en de viering van 100 jaar MLD in 2017 kunt u vinden op onze **website**. Voor het eeuwfeest van de MLD komt een speciale website.

Ik hoop velen van u in goede gezondheid te mogen ontmoeten op de donateursdag en wens u mede namens het bestuur en de vrijwilligers een mooie zomer toe.

Anne van Dijk

Donateursdag 2016
woensdag 12 oktober

Een fotoboek uit 1917

Op 22 oktober 2015 komt via de mailbox van de Traditiekamer MLD een bericht binnen van een Engels schrijvende meneer, Ben Browne, die een oud fotoalbum uit 1917 in bezit heeft. Hij schrijft dat er afbeeldingen in staan van watervliegtuigen die op Java zijn genomen en daarom vermoedt hij dat die vliegtuigen van de MLD zijn. Als wij geïnteresseerd zijn, en onze bevindingen willen delen, wil hij wel scans van het fotoboek opsturen.

23 july 1917Tandjong Priok Glen Martin Hydra.

Uiteraard zijn wij geïnteresseerd en kort daarop komen de eerste beelden binnen. Een aantal foto's zijn genomen op Tandjong Priok maar ze zijn met een te lage resolutie gescand om er serieus mee aan de slag te gaan. We vragen om beter scankwaliteit maar dat lukt Ben niet en hij is bang dat hij de rug van het boek daardoor beschadigt. Toch volgen meer foto's en een verdere beschrijving van het album. Het bevat ook familiefoto's en foto's van het werk van de hoofdpersoon genaamd “Jop”. Op een drietal foto's komen ook marineofficieren voor.

De bijschriften bij de foto's zijn in het Engels en slecht te lezen, maar één naam is herkenbaar: "Hilgers". Hilgers was een burger en luchtvaartpionier en in die tijd werkzaam als technisch specialist en vlieginstructeur bij de Proefvliegafdeling (PVA) van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL).

18 July 1917 Bandung.

Op 15 december krijgen we nauwkeurigere foto's en vinden we uit dat de afgebeelde drijver-vliegtuigen van de fabrikant Glenn Martin zijn, van het type TT en R. Uit het tijdsverschil tussen de email wisselingen maken we op dat Ben in het Westen van de USA moet wonen. We vragen hem hoe hij aan het album is gekomen, hij vertelt dat het is doorgegeven in zijn familie. "...There is a story that a family member was a Curtiss plane mechanic and was acquainted with the pilots. This album was gifted as a present for his help at the time..." Het boek komt uit de collectie van zijn overleden schoonvader Harry S. Gann

Om alle scanproblematieken op te lossen stelt Ben op 19 december voor het album op leenbasis naar ons toe te sturen zodat we de historische waarde kunnen bepalen. Wij stemmen daarmee in en bieden aan de verzendkosten voor onze rekening te nemen. Eenmaal bij de Traka kunnen we het album met hoge resolutie inscannen en zien of we er meer informatie uit kunnen halen. Dankzij de fotobank van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) en de zoekmachine Delpher voor oude kranten- en tijdschriftenartikelen kunnen we ons verdiepen in die tijd en gaat het onderwerp "leven". Onze voorzitter kent een specialist over deze tijdsperiode in Indië, Gerard Casius, die t.z.t. onze scans zal bekijken.

Het album bereikt ons op 30 december en wat gelijk opvalt is dat het lezen van de bijschriften lastig is omdat de zwarte inkt soms is vervaagd, de achtergrond is ouderwets donkergroen, en wat ook al niet helpt is dat het handschrift van de penvoerder niet altijd even duidelijk is. Dat wordt dus puzzelen... Wel levert het doorbladeren een mooi inzicht in het leven van ons koloniale verleden. Het is ook bijzonder een bijna honderd jaar oud boek in handen te hebben en deelgenoot te worden van het huishouden, werk en kennissenkring van de hoofdpersonen, waaronder een aantal prominenten.

23 aug 1917 Kalichati.

Hij haalt in 1916 op Soesterberg zijn Groot Militaire Vliegbrevet en reist daarna naar de USA om daar de voor het KNIL bestelde Glenn Martin drijvervliegtuigen op te halen en over te brengen naar Tandjong Priok.

Gedurende de tijd bij Glenn Martin leert hij Alice Amina Dugan kennen waarmee hij in maart 1917 in Los Angeles in het huwelijk treedt. Zij is ongetwijfeld de maakster en penvoerster van het album.

Terug op Java wordt een grote activiteit ontplooid om het luchtwapen van de grond te krijgen. Beter gezegd uit het water, want het loskomen uit het water vereist veel inspanning van de niet al te sterke motoren waardoor de operationele inzetmogelijkheden beperkt bleven. Vliegvelden aanleggen was echter erg duur maar men gaat naarstig op zoek naar geschikte velden die met een minimum aan kosten geschikt gemaakt kunnen worden.

Op 22 januari komen we erachter dat de hoofdpersoon "Jop" van het fotoalbum in werkelijkheid Johan Engelbert van Bevervoor-de heet. We kunnen hem identificeren aan de hand van de onderscheiding Ridder MWO der vierde klasse. De bijbehorende medaille draagt hij een aantal keren op zijn uniform. Gerard Casius bevestigt een paar dagen later dat het om Kapitein Engelbert van Bevervoorde gaat. Met deze vondst is er plotseling veel informatie voorhanden en vallen veel puzzelstukjes op hun plaats. Het blijkt dat Engelbert van Bevervoorde een Militaire Willemsorde heeft ontvangen naar aanleiding van zijn optreden op Celebes in 1907. Daarnaast werd hij in 1909 per Koninklijk Besluit onderscheiden met de eresabel.

Men vindt vlak bij Bandung een goede plek namelijk Kalidjati waar een aantal van de foto's uit het album zijn genomen. De bestuurders worden vervangen door wielen en de vliegeropleidingen vangen aan. Men vliegt telkens hoger en verder. Hilgers en Engelbert van Bevervoorde met een Amerikaanse mecanicien aan boord winnen een geldprijs van 500 resp. 1000 gulden door als eerste een vlucht te maken van Bandung naar Batavia. De naam van de mecanicien is waarschijnlijk L.J. de Saules. Zonder ongelukken verloopt ook in Indië de beginperiode niet. Op 11 september 1918 treft het noodlot Engelbert van Bevervoorde. Tijdens een instructievlucht stort het toestel neer en vliegt in brand. De leerling overleeft maar Engelbert van Bevervoorde overlijdt in de brand. Zijn collega's eren hem met een borstbeeld dat via Bandung uiteindelijk in Nederland belandt en in de tuin bij het Militaire tehuis en museum Bronbeek wordt geplaatst.

Mogelijkerwijs is het album via een gift van de weduwe Engelbert van Bevervoorde-Dugan aan de Saules in de familie van Ben Browne gekomen. Mevrouw Engelbert van Bevervoorde-Dugan is begin 1919 weer terug naar haar geboorteland gegaan.

Met behulp van de materiedeskundige Gerard Casius zijn veel bijschriften geduimd en konden ook veel namen van KNIL-militairen worden gevonden. Veel belangrijke bezoekers van de PVA kregen een plaatsje in het fotoalbum van "Jop". De namen van onze gezochte marinemannen uit 1917 zijn ondanks veel spoorwerk tot op heden niet gevonden. Hoewel we er wel achter zijn gekomen dat begin 1918 de LTZ2s J.Heckman en A. Scheffelaar op Kalidjati zijn aangetreden voor hun vliegopleiding.

Het album geeft mooi beeld van de prille luchtvaart in Nederlands Oost-Indië maar schetst ook de huiselijke sfeer van een pas gehuwd, geslaagd KNIL-officier. Toen de schenker hoorde dat het standbeeld van Engelbert van Bevervoorde zich bevond in de tuin van het Museum Bronbeek en dat dit tevens de plek was waar men is gespecialiseerd in de historie van het KNIL, leek het hem een goed idee het album aan dit museum te schenken. De beelden van de militaire ontwikkeling van de luchtvaart in de Oost zijn echter beter op hun plaats bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie daar zal het album historisch verantwoord worden gefotografeerd en zodoende digitaal toegankelijk gemaakt voor onderzoek. Onze Traditiekamer is verzocht dit te coördineren, een taak waar wij ons graag van willen kwijten.

Tenslotte, kunt U ons verder helpen met de zoektocht naar de namen van de twee afgebeelde marineofficieren dan horen we graag van U via emailadres: info@traditiekamerml.nl.

Wilfred Muilwijk

Jaarlijks vrijwilligersuitje

Teneinde onze onbezoldigde vrijwilligers te bedanken voor al hun inspanningen ten behoeve van de Traditiekamer organiseren we jaarlijks een vrijwilligersuitje. Hieronder volgt een verslag van Max Schram, één van onze vrijwilligers.

Op 16 maart 2016 is het zover: met 21 man en 2 vrouwen vertrokken we met de trein richting Utrecht voor een bezoek aan het Spoorwegmuseum. Na de lunch nam een gids ons mee naar de treinen. Eerst vertelde hij over de stoomtreinen en de locomotieven: gigantische gevaartes, dat die techniek van vroeger al zo goed was! Daarna gingen we naar de rijtuigen: prachtige eerste klas rijtuigen met pluche en rondom beschilderingen in Jugendstil. Ook heel bijzonder om een rijtuig van de Posterijen te zien waar de post in gesorteerd kon worden. Buiten was het sein- en wisselsysteem te zien. Ze lieten zien hoe alles vroeger handmatig bediend werd, ook de wissels van het spoor. Iets verderop was een houten wagon waarmee in de Tweede Wereldoorlog de joden getransporteerd werden naar de diverse kampen. Indrukwekkend en om stil van te worden.

Na het bezichtigen van de luxe treinwagon van Anna Paulowna met houten wielen, weer veel Jugendstil en zelfs een toilet aan boord, gingen we nog naar de Vuurdoop: een attractie waarbij je zelf een trein mocht besturen en waarbij ondertussen filmbeelden werden getoond waardoor het net leek alsof je keihard met de trein door de bergen reed. Groot succes! Om 3 uur was het koffie met gebak en daarna weer terug naar de trein die ons allen weer veilig thuis bracht. Namens alle medewerkers van de Traditiekamer: Bedankt voor de mooie dag!

Max Schram

100 jaar MLD

Onderstaand persbericht werd onlangs uitgegeven door de commandant van het DHC, Commandeur Gerhard Polet.

Op vrijdag 18 augustus 2017 bestaat de Marine Luchtvaart Dienst 100 jaar. In 2008 is de bewuste keuze gemaakt om de MLD, grotendeels binnen het DHC, te laten voortbestaan. Het eeuwfeest is dus geen afsluiting van een periode, maar richt zich nadrukkelijk ook op de toekomst. Dat moet weerspiegeld worden in een aanprekend thema. Voor de activiteiten in 2017 is gekozen voor:

100 jaar MLD: ‘varen en vliegen eeuwig verbonden’

Vrijdag 15 september is de officiële herdenkingsdag die zal bestaan uit:

- Ceremoniële herdenking van de MLD-gevallen bij het monument op het MVKK. Met vaandel, erewacht en begeleiding van de tamboers en pijpers van de Marinierskapel.
- Een grote MLD-reünie.

Op zaterdag 16 september zal de Heldair Show Maritiem plaats vinden. Deze Vijfjaarlijkse airshow wordt gezamenlijk georganiseerd met Den Helder Airport met als thema ‘100 jaar MLD’. We streven na een flink aantal vliegtuigtypen te tonen die bij de MLD in gebruik zijn geweest.

Tijdens deze dagen zal ook het boek getiteld “Een eeuw MLD” verschijnen. Dit boek wordt momenteel geschreven door een aantal prominente, historisch onderlegde, oud MLD-ers.

Donateursdag 2016 - woensdag 12 oktober

Het thema voor deze dag is:
Een lezing over de rol van
luchteenheden bij de Slag in de Javazee
aan de hand van o.a. recent ontsloten Japanse bronnen
verzorgd door Kees Leebeek.

U ontvangt tijdig een persoonlijke uitnodiging met details.

Veteranen MLD

Dirk Megchelse is onze contactpersoon voor veteranenzaken. Hij neemt deel aan het overleg in het MiLu (voluit: de stichting Federatie van organisaties van Veteranen en Oudgedienden van de Militaire Luchtvaart) en kan u alles vertellen over activiteiten, faciliteiten (zoals vrij vervoer), enz.

In verband met de verkrijging van subsidie voor bijeenkomsten en reünies is het van belang dat wij weten of u veteraan bent of postactief. Zie het formulier in deze Nieuwsbrief en op onze website (kopje “Nieuws” aanklikken). Doet u mee? Kassa voor de Traka!

Het huidige MLD-peloton achter de MLD-vlag bestaat uit plm. 20 man maar heeft versterking nodig. U bent van harte welkom!

Het peloton vormt op 4 mei bij de dodenherdenking een Erehaag op de Dam en is aanwezig bij de Dodenherdenking op 4 mei te Soesterberg, het 5 mei Bevrijdingsfeest te Wageningen (zie foto), op de Nationale Veteranendag op 25 juni a.s., op 1 juli verjaardag KLu en maakt deel uit van de Erehaag op Prinsjesdag. Verder bij speciale gelegenheden.

Op 27/28 augustus is er een RAF 320SQ reünie te Dunsfold, UK. Meer nieuws hierover op onze website (kopje “veteranen” aanklikken) en bij Dirk Megchelse (dirk.sr@megchelse.nl, tel 071-5170375 evt. 06-50841650).

Pieter Post stopt als penningmeester, maar geen afscheid!

Op 10 februari jongstleden heeft Pieter Post tot onze grote spijt zijn werkzaamheden als bestuurslid en penningmeester beëindigd. Sinds 2003 hield hij de financiën van onze stichting nauwlettend in de gaten en was hij tevens de spin in het web bij het organiseren van de jaarlijkse donateursdagen. Ondanks het feit dat hij op het KIM indertijd niet is opgeleid in debet- en credit-zaken en ook in zijn latere loopbaan als waarnemer de woorden Balans en Verlies & Winst rekening geen dagelijkse kost voor hem waren, heeft hij toch als een ware administrateur de financiële touwtjes in handen gehouden.

Op mijn vraag waarom hij hier eigenlijk ooit aan is begonnen geeft hij nuchter aan: “Och, ik was al vrijwilliger bij de traditiekamer en het leek me wel een leuke job”.

Pieter benadrukt dat dit gelukkig is uitgekomen, hij heeft met heel veel plezier dit werk gedaan en heeft vele leuke en goede herinneringen aan deze tijd overgehouden. Als leukste gebeurtenis haalt hij de Koninklijke Onderscheiding voor Koos van de Berg aan: “...als iemand het verdiend had was Koos het wel!”

Volgens Pieter zijn er geen negatieve kanten aan deze bestuursfunctie geweest, alhoewel ik me niet kan voorstellen dat hij nooit heeft zitten mopperen op de ruim 500 boekingen die hij moest doen als de jaarlijkse donaties binnen kwamen of de honderden aanmeldingen voor de donateursdagen!

Waarom stopt hij dan nu? “Tja, ik ben inmiddels 70 geworden en na twaalf jaar bestuurslid te zijn geweest moet je de jongere garde ook een kans geven. En ik stop niet echt: ik blijf vrijwilliger en ben dus nog steeds elke woensdag (als ik tenminste in Nederland ben) druk bezig in de Traditiekamer”.

Behalve vrijwilliger met de verfkwast in de hand, is Pieter ook nog webmaster en is hij mede-systeembeheerder van het nieuw op te zetten Collectie Beheer Systeem, waarmee we op professionele wijze onze collectie gaan beheren. Met al deze taken erbij is het echter niet waarschijnlijk dat hij het rustiger gaat krijgen! Een laatste afsluiting Pieter? “Dit is een geweldige club van vrijwilligers die ons luchtvaartgedachtegoed levend weet te houden!”

Pieter, we hoeven gelukkig dus geen echt afscheid van je te nemen, maar wél willen we je bedanken voor de jarenlange inzet in het bestuur van onze Stichting en wensen we je veel succes met je nieuwe uitdagingen!

Inge Peters-Prey

De eerste Martin Mariner op Curaçao

Onderstaand een foto uit 1952 van een Amerikaanse Martin Mariner op het Curaçaose vliegveld Hato, toen nog dr. Albert Plesman Luchthaven.

De foto is in december 1952 gemaakt door MLD-er Cor Groenestein van VSQ 1 dat op Hato met Fireflies vloog. De Mariner was daar vrijwel zeker voor het laten afzinken - op 9 december 1952 - van het wrak van de Amerikaanse kanonneerboot USS *Erie* die op 12 oktober 1942 vlak voor de haveningang van Curaçao werd getorpedeerd. De *Erie* werd toen binnengesleept naar het Schottegat in afwachting van reparatie, maar dat bleek niet haalbaar. Het wrak bleef er ruim tien jaar liggen en werd toen voor de kust afgezonken.

Met wat moeite zijn op de foto van het US Navy registratienummer op de staart van de Mariner de laatste cijfers "03" te zien. Het is dus de BuAer 122603 die in september 1956 werd gekocht door de KM die de kist als P-307 in dienst stelde. De P-307 was een van de weinige Mariners die niet in Nieuw-Guinea hebben gevlogen. Hij bleef ingedeeld bij VSQ 8 op Valkenburg voor OSRD- en opleidingstaken. Het toestel verongelukte tijdens een Open Dag (11 oktober 1957) op Valkenburg tijdens een demonstratie (zeer) laagvliegen waarbij een motor werd afgezet. Om te beginnen al geen briljante manoeuvre met een Mariner maar toen per vergissing ook nog de brandstoftoevoer naar de "levende" motor werd afgesloten, resulteerde dit in een crash waarbij de staart van de kist afbrak. Er waren gelukkig geen slachtoffers te betreuen.

Gerard Casius

Naschrift: Deze crash was een gevolg van een onjuiste procedure en mede veroorzaakt door de onhandige cockpit-indeling van de Mariner waarin de meccano met zijn rug in de vliegrichting zat. Deze oorzaken zouden nog veel meer ongevallen tot gevolg hebben, helaas meestal met een rampzalige afloop. Meer over de tragische geschiedenis van de Martin Mariner in de MLD kunt u lezen in het boek van Kees Leebeek (uitgeverij Geromy).

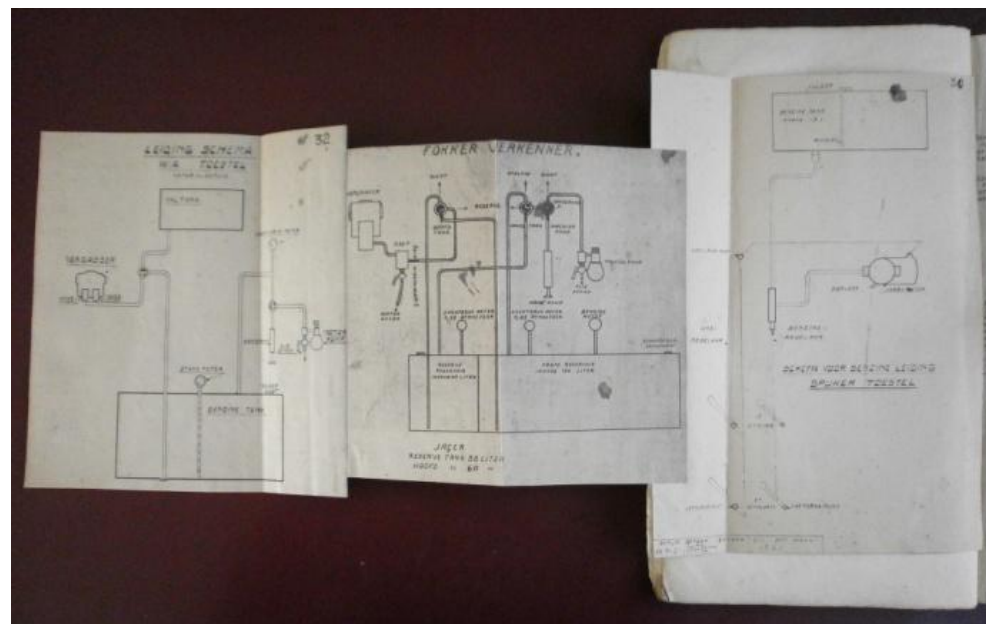
AvD

Donateursdag 2016
woensdag 12 oktober

Lang leve Marktplaats?

Velen van ons kijken met een zekere weemoed terug naar die pionierstijd met vliegtuigen van hout en linnen en piloten van staal, met dikke jekkers, sjaal, vliegbril en pothelm. En ambachtelijke vliegtuigmakers die uit de restanten van een paar "kraakjes" weer een nieuwe kist wist samen te stellen. Wat ontbrak werd gewoon vakkundig bijgemaakt of gekopieerd. Een wel heel bijzondere vorm van "repair by replacement"!

Veel militaire paraferalia worden tegen schandig hoge prijzen verkocht op Marktplaats. Onze stichting heeft daar nog nooit iets gekocht, wij vertrouwen liever op schenkingen. Maar soms kun je iets niet laten liggen, zoals onlangs. Dankzij een tip van een vrijwilliger bij de NLR-collectie kon bij een verzamelaar voor een schappelijke prijs een **"lesdictaat motoren" uit de beginjaren van de MLD** worden aangekocht. Het boek bevat een aantal zorgvuldig ingeplakte, uitvouwbare blauwdrukken en was volgens de inleiding bestemd voor les aan aankomende vliegtuigmakers maar ook aan vliegers/waarnemers, zodat die in geval van motorstoring - wat toen schering en inslag was - na een noodlanding zelf kleine reparaties konden verrichten.

Hoewel de kft door het gebruik wat is verformfaaid is het boek wegens de zeldzaamheid en de datering uit de beginjaren van de MLD op de Kooy een bijzondere aanwinst voor onze bibliotheek. Aan de orde komen de motoren die in de toenmalige MLD-toestellen werden gebruikt zoals de Thulin, Mercedes, BMW, Rolls Royce en Napier.

Volgens Gerard Casius was de Napier Lion motor was niet erg gangbaar bij de MLD. Waarschijnlijk zaten deze in het prototype van de Fokker B-III vliegtuig en de vier Fairey-IIID vliegtuigen van de kruisers Hr. Ms. Java en Sumatra. De Thulin motoren werden in de Spijker vliegtuigen toegepast.

Op grond hiervan dateert hij het lesboek uit het midden van de jaren '20. Dat komt overeen met de aantekeningen van de instructeur in het lesdictaat, waarin hij op tweetal bladzijden met een sierlijke pijl en dito handschrift een datum in 1927 heeft genoteerd tot waar de lesstof was behandeld.

Een interessant studieobject en vrij ter inzage voor liefhebbers.

AvD

Donateurs mutaties

Wegens overlijden zijn ons helaas enige donateurs overleden. Ook zijn een aantal donateurs wegens het uitblijven van een bijdrage geschrapt (na een jaarlijkse aanmaning volgt na het derde jaar roeyment). Desondanks is er nog steeds sprake van een gestage groei.

Dit jaar mochten wij 39 nieuwe donateurs verwelkomen (bijgewerkt tot 25 mei 2016):

P. Agema	A.S. Baarda	Th. Van Boekhold
G.J.M. van den Boom	A. Booy	J.C.W.M. Brok
G.A. Busser	R.A. van Calmthout	T. van Dun
G.J. Geerdink	J.F. Geilenkirchen	A. ter Haar
H.H. Kemper	J.C.M. Kievits	J.A. Koster
P.M. Laarhoven	J.P.A. Laumans	M. Lodewijk
H.L.P. Mauer	E. van Munster	B. Oegema
B. Olsder	A.J. van der Padt	E.J. Patijn
R.O.P. Pulles	J.C.D. Roelofs	J. Rotgans
W.H.P. van Schaik	M.E. Severens	N. Slob
D.W. Smit	F. Vermeer	B.S. Voorbrood
L. Voorhout	C. Wash	J. van de Water
J.T. Weiler	M.E.J.J. Wijnhoven	Mevr. Zwijkstra

Samenstelling bestuur Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Voorzitter: A. van Dijk - CDR b.d. (traka@vandijksr.nl)

Secretaris: W.F.C. Muilwijk - KTZ b.d.

Penningmeester: I. K. Peters -Prey

Lid: J. Bierens - LTZWD2 b.d.

Lid: Frits Kraaij

Lid: F. Noom - KTZ b.d.

Donateur worden van de Stichting Vrienden

De jaarlijkse bijdrage voor donateurs is € 12,50.

Aspirant donateurs kunnen zich aanmelden door bureau OS&O te bellen

0223-658777 of zij kunnen zich per e-mail aanmelden via onze website

www.traditiekamerMLD.nl

Of door onderstaande aanmeldstrook ingevuld te sturen naar:

Secretaris St. Vrienden Traditiekamer MLD
Maritiem Vliegveld de Kooy
Postbus 10.000
1780 CA Den Helder

Aanmeldstrook

Hierbij meld ik mij aan als donateur van de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Tel. nr.: